

hvilket klarast visar sig, om man med JÄCKH i en af hans skrifter (*Deutsch-türkische Waffenbruderschaft*, 1915) tillspetsar det som Antwerpen—Basra, med dubbel udd mot London och Bombay. 1914 års öfverenskommelse syntes emellertid visa, att denna friktion var möjlig att neutralisera eller åtminstone moderera. Men om så var fallet, så är motsatsen vid Suez oförsonlig. Här stå vi vid en punkt, där tvenne stormaktviljor af politisk nödvändighet korsa hvarandra. Det är så jag plägar beteckna olösliga konflikter. Det var så Japan och Ryssland måste vädja till svärdet 1904, och skärningspunkten hette där Port Arthur. Det var så Frankrike fick företaga ett förödmjukande återtåg 1898, då skärningspunkten hette Faschoda. Men vi ha nyss i världskrigets problem sett ännu en: Dardanellerna. Så länge Ryssland känner som en lifsfråga att komma ut till Medelhafvet, och så länge Tyskland känner som en lifssak att komma till Indiska oceanen, är ingen fred och ingen försoning möjlig, alldenstund det ena programmet rent utesluter det andra.

*

Vi sammanfatta resultaterna af denna första undersökning. Världskrigets geografiska tyngdpunkt ligger i den turkiska sultanens länder, detta verkliga "midstens rike" (JÄCKH) mellan tre världsdelar. Liksom trenne floder från skilda berg strömma